Nro 57.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 18. KWIETNIA ROKU 1797. WE WTOREK.

Ukaz JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą,

Z Rządzącego Senatu, Guberńskiemu Litewskiemu Rządowi.

Końcem wypełnienia Jmiennego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukazu, pod dniem 23. zeszłego Februarii, przez Xięcia Alexego Borysowicza Kurakina Generał-Prokurora, Głównego Dyrektora Monarszego Assygnacyinego Banku, i Kawalera, obiawionego. „ Ze JEGO JMPERATORSKA MOSC, ustanowione Ukazem swoim na dniu 15. Februarii Roku ninieyszego, dla Gubernniów Mundury, zażywać dozwala, nie tylko zostaiącym w Cywilnych Guberńskich służbach, i maiącym swoie osiadłości, lecz i tym wszystkim, którzy w Stolicach i Guberniach na różnych mieyscach wiedzy Guberńskiey nie podpadaiących, znayduią się. „ Rządzący Senat Rozkazali: o Naywyższym tym JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI zezwoleniu wszystkie mieysca Sądowe, i Rządy Guberńskie Ukazami obwieścić. Marca 12. dnia 1797. Roku.

Oryginał za podpisem Rządzącego Senatu.

Uniwersał Taynego Konsyliarza, Litewskiego Gubernatora, i różnych Orderow Kawalera BUŁHAKOWA.

Wszystkim i każdemu w Gubernii Litewskiey komu o tym wiedzieć należy,

Obwieściwszy, powszechnym uwiadomieniem wszystkich Obywateli Gubernii Litewskiey, Ukaz Naywyższy Imienny JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI dany Rządzącemu Senatowi pod dniem 6. Mca Lutego Roku bieżącego; mocą którego ta Gubernia staiąc się uformowaną z dwuch naznaczonych pierwiey Wileńskiey i Słonimskiey, oprócz innych na ten Kray zlewanych dobrodzieystw Monarszych, w organizacyi byłych Sądowych Juryzdykcyi, Sąd i rozprawę na dawnych swoich dostaie Prawach; mam za szczegulny obowiązek pospieszać z wykonaniem tey Naywyższey JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI woli, w wznowieniu byłych według Praw tuteyszych Sądow Ziemskich, Grodzkich i Podkomorskich, oraz nad niemi Trybunału Głównego Litewskiego, pod nazwiskiem Głównego Litewskiego Sądu, a to stosownie do przepisanych mnie następuiących Prawideł:

1mo. Ponieważ ustanowione Prawem tuteyszym Urzędy, którym się powierza Sądownictwo i Decyzya Spraw Cywilnych i Kryminalnych, od ogólnego wyboru Szlachty zależą; przeto końcem naznaczenia na też Urzędy ludzi mogących posiadać publiczne zaufanie, dozwala się Obywatelom tey Gubernii, uskutecznić ziazd powszechny. Y dla tego wszyscy Obywatele maiący nieruchome swoie własności, a ztąd i Prawo do takowych Elekcyi, każdy *respective* położenia swoiey osiadłości, obowiązani są zebrać się do Miast Powiatowych na dzień 20 Kwietnia, Roku idącego, starego Kalendarza.

2do. Zebrana do Miast Powiatowych Szlachta, stosownie do obrzadku i Praw swoich rozpocznie, naprzód Elekcyą Marszałka, potym Podkomorzego, i Cho-

rażego, w tych tylko Powiatach gdzie z wydarzoney śmierci czyli z inney iakiey przyczyny Urzędy wakuią, albo też gdzie Obywatele dla prawnych przyczyn zechcą przemienić ſtarych na nowych Urzędnikow; O takowym zaś nowym wybraniu, równie iako i o tych Urzędnikach, którzy za dawnemi ieszcze Elekcyami przy Exekucyi swoich Urzędow zostaią, Prezyduiący przyszlą do mnie na pismie uwiadomienie; że nowi Urzędnicy wybrani według ich dostoyności, a ſtarzy zoſtaią ſię przy ſwoich Urzędach dla ich zaſług, a to zarówno ściągać ſię ma. do Sędziów i Pisarzów Ziemſkich i Grodzkich, względem których oddaie ſię Obywatelom do woli, zoſtawić część tylko, albo i wszyſtkich teraz będacych Urzędnikow, czyli też wybrać nowych. Dla przedſtawienia zaś ku potwierdzeniu na ich Urzędach Patentami JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI, o tych wſzyſtkich uwiadomić mnie niezwłócznie. Receſs czyli rezygnacya Urzędu aktualnie teraz pośiadanego, czyniony bydź powinien przez ſkładaiącego Urząd pierwiey przed wyż naznaczonym dla Elekcyów terminem.

3tio. Po ukończeniu Elekcyi pierwſzey, przyſtąpią Obywatele do Elekcyi drugiey, to ieſt: do wybrania dwóch Deputatow do Sądu Głównego Litewſkiego, iednego na Kadencyą Grodzieńſką, a drugiego na Kadencyą Wileńſką. Rzeczeni Deputaci tamże na mieyscu Szlacheckiego zgromadzenia zaraz po ich wybraniu, wykonaią przyſięgę podług formy pod literą A. na wszyſtkie Urzędy i funkcye w Imperium Roſsyyſkim przepisaney; Po czém Urzędnicy Powiatowi iako to Marſzałkowie, Podkomorzowie, Chorążowie, i Członki Sądow Ziemſkich i Grodzkich wydadzą im świadectwo wykonaney przyſięgi i podpiszą Kredensa czyli *Actus Electionis*; które do Akt Powiatowych wprowadzone, oddadzą Deputatom, a Prezyduiący w zgromadzeniu, o naſtałym ich wyborze przeszlą do mnie uwiadomienie.

4to. Obrawſzy Deputatow czyli zaſiadać maiących w Sądzie Głównym, wybiorą Obywatele po dwóch Aſseſsorow do Sądu niżſzego Ziemſkiego wymierzaiąc ſwóy wybor na Ludzi znaiomey zalety, cnoty, i zdatności, którzyby mogli odpowiedzieć tak powſzechnemu Obywateli zaufaniu, iako też obowiązkom ſwoiego powołania, i aktualnie pośiadali nieruchome własności; których to wyborów Prezyduiący obowiązani ſą przeſłać do mnie Regeſtra.

5to. Wybrani Aſseſsorowie do zaſiadania w Sądzie niżſzym Ziemſkim odebrawſzy także ſwoie Kredensa wykonaią w onymże przyſięgę podług wyż mianowaney formy w ten czas, gdy on za oſobnym uwiadomieniem będzie ſię rozpoczynać, a na ów czas i Kredensa ich w Akta wprowadzić należy.

6to. Na wyż pomienionych Elekcyach wſzyscy Powiatowi Urzędnicy iako to: Marſzałkowie, Podkomorzowie, Chorążowie, Sędziowie i Pisarze Ziemscy i Grodzcy, koniecznie osobiście naydować ſię powinni, wyiąwſzy ieśliby który z nich dla przypadku choroby albo zatrudnienia obowiązkiem Urzędu ſwoiego, przytomnym bydź nie mógł. A w takim zdarzeniu chory czy Urzędową czynnością zaięty obowiązany ieſt wcześnie uwiadomić Marſzałka, a w nieprzytomności iego z okazyi choroby lub podobnież zatrudnienia, naſtępuiącego po nim Urzędnika, który w ten czas na pierwszey Szlacheckiey Elekcyi ma prezydować.

7mo. W całym obrządku tych elekcyi zachować ſię powinna bezſtronność; ia zaś oprócz tego po dobrych intencyach każdego, oczekiwam, że w dziele, w którym idzie o wſpolne i ſzczegulne wszyſtkich Obywateli dobro, przy tak licznym Zgromadzeniu zachowa ſię doſkonały porządek, ſpokoyność, i wſzelka przyſtoyność, i że nie tracąc czasu na inſze zatrudnienia obiektu Elekcyi nie tyczące ſię z ukończeniem oney pospieszać będą: utrzymania zaś takowego porządku, dobrze urodzoney Szlachcie przyzwoitego, Marszałek albo kto inny w iego nieprzytomności prezyduiący, powinien doſtrzegać, powagą mieysca ſwoiego przeciwne temu zdarzenia odwracać, i rzeczy do porządku należytego przyprowadzać.

8vo. Wybrani po Powiatach Deputaci do Sądu Głownego Litewſkiego, przybywszy do Miaſta Grodna, w dniu 15. Mca Maia Roku teraźnieyszego według ſtarego ſtylu przyſtąpią do wypełnienia zgodnie z dawnemi tego Kraiu Prawami, tych wſzyſtkich obrządków, iakie przy rozpoczęciu dawnego Trybunału Litewſkiego były używane; a potym wybiorą z pomiędzy ſiebie Marszałka, Sądu

Głównego, który naznaczy Vice-Marszałka, Instygatora, i Woźnych. Następnie zaś Marszałek i Deputaci na Kadencyą Grodzieńską wybrani odkryią zasiadanie Sądu Głównego i wybiorą Podskarbiego, po czém tak o wybraniu iako i o naznaczeniu wyż pomienionych Urzędow, tudzież odkryciu Sądu Głównego Pismem mnie uwiadomią.

9no. Stosownie do prawideł Prawem ustanowionych, na Kadencyi Grodzieńskiey wchodzić i odbywać się będą Sprawy Powiatow następnych, iako to: Lidzkiego, Grodzieńskiego, Nowogródzkiego, Słonimskiego, Wołkowyskiego, Brzeskiego, Kobryńskiego i Prużańskiego, zastępuiącego mieysce bywszego Pttu Berezkiego: na Kadencyi zaś Wileńskiey; Powiatow Wileńskiego, Oszmiańskiego, Wiłkomierskiego, Brasławskiego, Trockiego, Kowieńskiego, Upitskiego, Rosieńskiego, Szawelskiego i Telszewskiego.

10mo. Gdy według dawnych tuteyszych Praw po skończoney Kadencyi Grodzieńskiey, rozpoczynał się Trybunał Duchowny *Compositi Judicii*; przeto i teraz zgodnie z temiż ustawami przy końcu rzeczoney Kadencyi Grodzieńskiey, względem wyboru Deputatow do Sądu Głównego Duchownego postąpić należy tak, iak było przed tym, to iest: Marszałek Sądu Głównego, wyznaczy z niego sześciu Deputatow Swieckich, a Kapituły Duchownych, czterech Wileńska, i dwóch Zmudzka, którzy z pomiędzy siebie wybiorą Marszałka Swieckiego. Sąd Główny Duchowny po dawnemu trwać będzie w Mieście Wilnie od dnia 15. 8bra do 25. 9bra.

11mo. Obowiązki Pisarza Sądu Głównego odbywać będą Deputaci na każdey Kadencyi, koleią podług wyż opisanego porządku Powiatow. Rzeczeni Pisarze po dawnemu będą mogli naznaczać od siebie Regentów, od których na wierne pełnienie obowiązków Sąd Główny formą wyż przepisaną wysłucha przysięgi.

Takowy móy Uniwersał, ażeby wszystkich bez excepcyi w całey Litewskiey Gubernii doszedł wiadomości, i według niego w naznaczonych terminach wszystko było uskutecznione, zalecam ony czytać z Ambon po Kościołach, rozesłać do wszystkich Sądow Ziemskich, Grodzkich, tudzież do mieyskich Magistratów w tey Gubernii exystuiących. Działo się w Wilnie dnia 12 Miesiąca Kwietnia 1797. Roku.

(M.P.) *Podpisano: Jakób Bułhakow.*

A

ROTA PRZYSIĘGI

Ja niżey mianowany Przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu, przed Swiętą Jego Ewangelią na tym, że chcę i powinien będę JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI swoiemu prawdziwemu i naturalnemu Naymiłościwszemu wielkiemu MONASZE IMPERATOROWI PAWŁOWI PIOTROWICZOWI Samowładnącemu Cało-Rossyiskiemu, i JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Nayukochańszemu Synowi Panu Cesarzewiczowi, i wielkiemu Xiążęciu ALEXANDROWI PAWŁOWICZOWI Prawnemu Cało-Rossyiskiego Tronu Następcy, wiernie i nieobłudnie służyć, i we wszystkim bydź posłusznym, nieoszczędzaiąc życia swoiego do ostatniey kropli krwi, i wszystkie do wysokiego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładztwa, siły i mocy przynależące Prawa i Prerogatywy ustanowione, i na dal stanowić się maiące podług istotnego rozumienia z całey siły i mocy przestrzegać i bronić, przy tym usilnie starać się wykonywać wszystko to, co do wierney JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI służby i dobra Kraiowego w każdych zdarzeniach stosować się może. O uszczerbku zaś JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Interesu, szkodzie i stracie, skoro się dowiem, nietylko zawczasu o tym donosić, lecz wszelkiemi środkami starać się będę oddalać i niedopuszczać, wszelki powierzony mnie sekret ściśle dochować, oraz powierzony, i włożony na mnie Urząd, tak podług tey generalney, jako też i podług udzielney, i od czasu Imieniem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI przez instalowanych nademną Zwierzchnikow postanowionych Instrukcyi regulaminow, i Ukazow, należytym sposobem, wedle sumnienia swoiego wykonywać, dla własney korzyści, albo pokrewieństwa przyiaźni i złości, przeciwko obowią-

zkowi swoiemu i Przysięgi niepostępować, a prowadzić siebie tak, jako wierne nu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI poddanemu, jest przyzwoito i należy; a jako przed BOGIEM, i strasznym Jego Sądem, w tym zawsze mam odpowiedzieć rzeczywiście, i tak niech mnie BOG na Duszy, i na Ciele dopomoże. Na utwierdzenie zaś tey moiey Przysięgi, całuię słowa, i Krzyż Zbawiciela moiego, Amen.

z Peterzburga 20. Marca.

D. 27. p. m. Imperator Jmść, wodne kommunikacye w całey *Imperyi* i roboty do ich ułatwienia potrzebne, poruczył dozorowi Aktualnego taynego Konsyliarza *Siwersa: w Nowohorodzkiey* zaś i *Twerskiey* Guberniach zostawił one zawiadywaniu Generała od Infanteryi *Archarowa*, któremu zalecono, ażeby w okolicznościach ważnieyszych, na których dobro i pożytek całego Państwa, tak bardzo polega, znosząc się z naywyższym Direktorem *Siwersem* wzaiemną sobie radę i pomoc dawali.

4. Marca dla lepszego urządzenia cudzoziemskich osad, które albo już w Imperyi *Rossyiskiey* są założone po różnych mieyscach, albo w czasie przyszłym zaprowadzone będą, Imperator Jmść osądził za rzecz potrzebną, przy Senacie pod naywyższym dozorem Generał-Prokuratora, postanowić osobną expedycyą, do którey należeć będą: Tayny Konsyliarz *Chrapowicki* i *Tarbieiew*: Sofiyski Protoierey *Samburski*, i trzech stanu Konsyliarzow.

D. 8. Imperator Jmść oświadczyć raczył ukontentowanie swoie Feld Marszałkowi Xciu *Repninowi* za należyte dopełnienie danych mu roskazow.

D. 9. Imperator Jmść na znak ukontentowania swoiego z musztry Grenadyerskiego *Pawłowskiego* pułku, na paradzie każdemu żołnierzowi po Rublu dać kazał.

Półkownik *Borowskiego* Huzarskiego Regimentu Baron *Crenatius* ze służby oddalony. Półkownik zaś *Łaba* Kargapolskiego Dragońskiego pułku z woienney służby do cywilnego stanu z rangą Kolleskiego Konsyliarza przeniesiony został.

Dla opóźnionego przyiścia poczty zagraniczney, niektóre tylko wiadomości pokrótce daiemy w dzisieyszey gazecie, dokładne szczegułow opisanie do następuiącey odkładaiąc.

z Londynu 28. Marca. z Gazety Hamburskiey.

Admirał Harvey zdobył na *Hiszpanach* w *Indyi Zachodniey* wyspę *S. Troycy* d. 18. Lut. W tym zdarzeniu Eskadrę Króla Katolickiego z 1. okrętu od 84. armat, 2. od 74. i fregaty od 36. złożoną sami nieprzyiaciele spalić musieli. Czwarty okręt *S Damaso* 74. dział noszący wpadł w ręce *Anglikom* To zwycięztwo z wieży *Londyńskiey* gęstym z armat biciem ludowi ogłoszone zostało. W niewolę zabrano 171. Officyerow, 2167. żołnierzy, i maytkow.

W *Irlandyi* nowe coraz Parafie i Powiaty wiążą się z buntownikami. Vice-Król *Lord Cambden* doniosł o tym Parlamentowi *Dublińskiemu*. Po wielu miastach znacznieyszych lud zgromadzony podawać zamyśla prozbę Królowi, ażeby kiedyżkolwiek teraznieyszych *Ministrow* usunąć raczył. Tym czasem obywatelow *Londyńskich* memoryału nie przyięto; ponieważ Xże *Portland* Burmistrzom odpowiedział, iż Monarcha nie od niektórych mieszczan stolicy, lecz od całego razem ludu w niey osiadłego zwykł prozby przyimować. Papiery bankowe nagle upadaią. Wiele Bankierow zbankrutowało. Według ostatnich doniesień z *Filadelfii* d. 24. Lutego. P. *Adams* Prezydentem, P. *Jefferson* zaś Vice-Prezydentem Stanow *Amerykańskich* i Prezydentem Senatu od przeszłego Prezydenta *Washingtona* ogłoszeni zostali. Zaczną urzędy swoie sprawować d. 4. Marca.

z Paryża 25. Marca.

W Gazetach tuteyszych czytamy. Armia *Włoska* znowu odniosła zwycięstwo znakomite nad woyskiem Cesarskim któremu przywodząc *Arcy-Xże Karol* ledwie nie wpadł w ręce Republikanow. Urzędowego doniesienia jeszcze nie ma.

Według listow z *Bayonne* Admirał *Cordova* jest pod aresztem. Tenże los czeka drugiego Admirała Hiszpańskiego *Don Ruiz Apodaca*, który poruczoną sobie Eskadrę niedawno stracił w Ameryce.

z Botzen 21. Marca z Gazety Hamburgskiey.

D. wczorayszego pod *Salurn* nieprzyiaciel silnie attakował woyska nasze w trzech mieyscach. Na prawym skrzydle i we srzodku znalazł mężny odpor, lecz gdy na lewym udało mu się wszystko przełamać, odniosł nakoniec zupełne zwycięstwo. Walecznych strzelcow *Tirolskich* rozgromiono, wielu trupem legło, więcey w niewolę zabrano. Tę wiadomość potwierdza list z *Inspruck* przydaiąc, iż bitwa z naywiększą zaciętością trwała dzień cały i zwycięstwo stateczniе się zdało do *Austryakow* nachylać. lecz gdy *Republikanie* opanowali górę *Corona*, Generał kommenderuiący na odwrót bić kazał, zatym woysko do *Neumarck* się cofnęło. Szpitale obozowe, i bardzo wielu chorych i ranionych sprowadzono do stolicy *Tirolskiey*. Do *Botzen* nazaiutrz po wygraney bitwie Francuzi weyść mieli, zamyślaiąc ztamtąd ku *Saltzburgowi* się posuwać, aby *Arcy Xże Karol* z Korpusami które *Tirolu* bronią i które ciągną od *Renu* złączyć się nie mógł. Potęga Gen. *Buonaparte* 100. tyś. ludu ma wynosić.

N^RO 57.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 18. KWIETNIA ROKU 1797. WE WTOREK.

z *Bazylei* 25. *Marca.*

Przebiegaiący tędy Kuryer do *Paryża* przywiozł P. *Barthelemy* Posłowi Francuzkiemu ważną nowinę, iż pod Botzen wielką bitwą zwyciężeni Auſtryacy, 10. tyś. w zabitych i ranionych, 4. tyś. brańcow dział 30 i wiele ammunicyi utracili. *Buonaparte* ma ſię już znaydować na gruncie Cesarſkim. O wzięciu jednak *Trieſtu* żadney dotąd nie ma pewności. Przez *Mediolan* przeieżdżali Deputowani *Weneccy* do *Paryża* z Proteſtacyą przeciw ziednoczeniu Kraiow i miaſt niedawno zbuntowanych z Rpltą *Lombardzką*.

z *Graetz* 22. *Marca.*

Dowiedziawſzy ſię *Francuzi*, że *Arcy Xże Karol* w krótce miał odebrać znaczne posiłki, zebrawſzy do 50. tyś. żołnierza nacieraią 18. tyś. *Auſtryakow* nad *Tagliamento* ſtoiących. Po trzykroć z klęſką odparci, zwrócili ſię do bitwy raz jeſzcze czwarty i do odwrótu nas przymuſili. Arcy Xże w wielkim był niebespieczeńſtwie od 2. Huzarow nieprzyiacielſkich, przecież Huzarowie Regimentu *Arcy Xcia Józefa* na ratunek pospieſzyli.

z *Moguncyi* 28. *Marca.*

Po odebraniu wiadomości ze *Włoch* niepomyslnych znaczna część armii *Auſtryackiey* w tamte ſtrony póyść muſi. Już nawet niektóre półki ſą w marſzu, inne pociągną za pierwſzemi, nie zoſtanie u nas nad 34 bataliony Infanteryi i 20. dywizyi Kawaleryi.

z *New Yorck* 31. *Stycznia z Gazety Frankfortſkiey.*

Lękać ſię trzeba, żeby w Północney *Ameryce* odmiany wielkie teraz nie naſtąpiły. Ruſzaią wſzelakich ſprężyn *Francuzi*, żeby domową u nas ſpokoyność i porządek zakłócić, i pewnie tego dokażą w tym kraiu, gdzie nie ma policyi doſtrzegaiącey ich rozmow i obrótow. A tu jeſzcze Rpltey Direktoryat woyną grozi. Kredyt publiczny ſię chwieie, bank *Penſilwańſki* co raz upada. Bankrutow mianowicie podſtępnych kray pełen. Tacy po trzymieſięcznym areſzcie, zaprzyſięgaią ubóſtwo i nie możność wypłacenia długow, ſą wolnemi, i znowu handel prowadzą. Emigranci z S. *Domingo* tu oſiadli w naygorſzym ſą ſtanie, tu wſzyſtko ſtracili, co z ognia wyrwać dozwolono, którym dotąd nieſzczęsliwa ich Oyczyzna płonąć nie przeſtaie. Ludzie złosliwi podpalaią całe miaſta, *Baltimore* i Savannah tym ſposobem poſzły w perzynę. Od 3. Mieſięcy wiatry północno-zachodnie okrętom *Europeyſkim* przeſzkadzaią do portow naſzych zawijać. Mrozy do 30. ſtopniow dochodzą.

Mowa Prezydenta *Washingtona* w Izbie Reprezentantow, d. 19. Stycznia.

„ Kiedym zagaił teraznieysze *Kongressu* „ poſiedzenie, namieniłem cokolwiek o przy„ krym *Ameryki* względem Rzpltey *Francuz*„ *kiey* położeniu. Szkodował nasz handel, i „ wiele dotąd cierpi od Korsarzow i agentow „ tego narodu; a pełnomocny *Miniſter* zapo„ wiedział, iż ſię na tym nie ſkończy; przy„ rzekłem wam, Obywatele, udzielić szcze„ gułow nowych tyczących ſię dobra powsze„ chnego; dziś to dopełniam

„ Miniſter *Francuſki* zaſkarża ogułem „ wszelkie umowy nasze i związki polity„ czne, któreśmy od początku teraznieyszey „ woyny zrobili! Trzeba więc było wszyſt„ kie roztrząsać. Zebrano liſty i inne pisma „ ſtosowne, które oto macie, a nadto liſt od „ P. *Pinckney* poſłuiącego w *Paryżu*; tam „ znaydziecie rozbior i uwagi nad memorya„ łami *Francuſkiego* Miniſtra: tam inſtrukcye „ od nas przeſłane P. *Pinckney*, iakie ma czy„ nić przełożenia Rządowi nowey Rzpltey. „ Wyſłałem go w tym celu iedynie, ażeby „ okazał zasadę poſtępowania naszego; ta ſta„ wiąc na widok *Amerykańſką* rzetelność, mo„ że powzlętą umorzyć zawiść i niesnaſki, a „ między narodami, co wspólnie krew prze„ lewały, przywrócić zgodę, którey zacho„ wania pragnę naygoręcey. Rządowi naszemu z iak naywiększą uſilnością dbać trzeba „ o zupełne i otwarte chęci i krokow ſwoich „ obiaśnienie; bo iak tylo prawda ſię ukaże; „ iuż tym samym usprawiedliwiemy ſię przed „ światem.

z *Paryża* 23. *Marca z Gzety Frankfortſkiey.*

Donioſł niedawno *Direktoryat*, iż *Orleańſka* partya, jeſzcze ſię znayduie we *Francyi*. Cóż ta znaczy? może ſię pytać czytelnik zdumiały. Nie od rzeczy będzie na tym mieyscu dać jey wyobrażenie.

Spisek *Orleańſki* wnarodzie *Francuzkim* toż ſamo jeſt, co w ludzkim ciele boleści, które lada moment z mieysca na drugie przechodząc, co raz inną poſtać biorą, obłąkana biegłych lekarzow ſztuka nic im nie doradzi. W porównaniu z tym ſpiskiem, za nic wſzyſtkie, o którycheśmy dotąd ſłyſzeli. Ten koloss ogromny z naytwardſzey miedzi, bierze początek w bezdennych ziemi przepaściach.

Wſzyſtkie ſekty Polityczne z ambicyi jako z powſzechnego zrzodła wypłyneły. *Orleańſka* wezwała do ſiebie wſzyſtkie namiętności i zbrodnie. Honor wam przywrócę, rzekła do ludzi, co honor i ſławę dawno ſtracili. Do zadłużonych i z maiątku rospuſtą wyzutych: maiątek waſzych ſąſiad waſz będzie. Na pierwſzym ſtopniu ſtaniecie, wy którzyście u Króla w niełaſkę popadli. Ci, którzy na śmierć zaſłużyli, zabóyſtwem, złodzieyſtwem, i tym podobnemi kryminałami, kary ſię nie bóycie. Nikt nie żałował, iż w tych obietnicach ufność położył i nadzieię; ta zaś w dotrzymaniu danego ſłowa rzetelność ſprowadziła do *Francyi* nieprzeliczone tłumy łotrow i złoczyńcow. Na nich wſparty *Xże d' Orleans* ſtał, ſię wſzechmocnym w narodzie; przez nich rząd wywrócił ſtarożytny; przez nich Oyczyſtą ziemię krwią zalał. Zaiaśniało w pierwiaſtkach ſtraſzydło w *Jakobinſkiey* jaſkini, ſkryło ſię potym do inney w *Cordelierow* klubie zgotowaney, zalęknione przemocą fakcyi przeciwnych. Ztąd nakoniec wyzionęło *Marata* i *Dantona* do Zgromadzenia prawodawczego, ztąd *Ludwik* 16. poſzedł na teatr śmiertelny; tu *Sebtembryzacye* ukartowano tu dzień 18. Maja widział wzniesione buntu *hasło* przeciw *Konwencyi* Narodowey, tu ſię wylęgły obrzydłe mordy i łupieſtwa, które pod żelaznym *Robertspierra* berłem powlekły Francyą ſmutkiem i żałobą.

Zginoł pod gillotyną Naczelnik; inni pod imieniem iego panuią, iak w *Rzymie Antoni* po śmierci *Cezara*. O czym drugi pomyślił za życia, pierwszy, powiada *Motesquieu*, wykonywał; ktokolwiek z obywateli źle życzył Oyczyźnie, nie wiedzieć iakim ſposobem imie iego w teſtamencie *Juliusza* pomieszczone było. Y we *Francyi*, ktokolwiek zbrodni ſię dopuści, za to samo na liſtę spiſkową ieſt wpisany. Boiaźń i zgryzota naywiększych złoczyńcow do niey powoływa. A ieśliż zbrodnia garnie ſię pod ſkrzydło fakcyi Orleańſkiey, chcąc zaſłużoney kary uniknąć; ta nawzaiem ią przytula, chcąc panowanie i władzę ſobie zapewnić. Wzdychaią winowaycy do *Xcia d' Orleans*; bo temu co wiele zgrzeszył, wiele też darować przyſtoi.

Kto w Zgromadzeniu Konſtytucyinym zaſiadaiąc, oziemble patrzył na palenie zamkow Szlacheckich, i *Aweniońſkie* mordy; kto w Zgromadzeniu drugim oboiętnie poglądał na *Septembrizacye*; Kto w *Konwencyi* głosu nie podnioſł za krwią niewinnie przelaną; ten muſiał bydź na łonie fakcyi *Orleańſkiey*, aby ſię ubespieczył od zapalczywości narodu, i praw zemſty ſtraszliwey. Wszyſtkie członki rewolucyinych Zgromadzeń; ci którzy ſię z klęſk rewolucyinych bog cili; ci nakoniec których zbrodnie ſą iawne; *Xcia d' Orleans* za zbawcę ſwoiego mieć muſieli. Bydź może, iż ieden dotąd nie zna drugiego; lecz opinie, boiaźń, i wspólna wszyſtkim nadzieia, węzłem nierozerwanym wszyſtkich iednoczy. Za danym hasłem pewnie ſię wszyscy razem ukażą; znaydą przywodzcow w rządzie naywyższym, radach, i adminiſtracyach. Któż zaprzeczy prawdzie nayoczewiſtszey? kto będzie powątpiwał? *Jean de Brie* oſtrzegł Radę publicznie, iż dotąd żyie partya Orleańſka. Musi wyiść na iaw, gdy ſię Zgromadzenia otworzą pierwiaſtkowe.

OBWIESZCZENIE.

Urzad Miaſta Wilna Dekretem Szlachetnego Magiſtratu Wileń. do wyprzedaży Maiątku Hertelow Burmiſtrzow Wileńſkich pod ſatysfakcya Kredytorom oddanego wyznaczony, podaie do wiadomości: iż Kamienicę Hertelowſką na Niemieckiey Ulicy ſytuowaną pod Nrm 316. na dniu 22. Mca teraznieyszego Apryla oſtatecznie przez Publiczną aukcyą wyprzedawać będzie, ktoby zatym życzył nabyć onę na wieczność, w tym czasie po południu o godzinie drugiey przyiść na mieysce zechce. Dan w Wilnie 1797. Ru Aprila 11. dnia.